

Kunsten at læse et sikkerhedsdatablad

CHECK *lista*

Et hjælpemiddel for dig, som skal vurdere sikkerhedsdatablade for kemiske produkter. Checklisten er udarbejdet af *Plast- & Kemiföretagen*, Sverige.

Checkliste til bedømmelse af sikkerhedsdatablad

Formålet med sikkerhedsdatablade er, at de som håndterer kemiske produkter får information til at kunne undgå sundheds- og miljømæssige skader. Saglig information om kemiske produkter er ikke blot et lovkrav, men det er også en selvfølge for alle virksomheder, som seriøst arbejder med sikkerhed, sundhed og miljø. Det er i alle parter interesse, at sikkerhedsdatabladet indeholder den information, som brugeren behøver for at kunne håndtere produktet på en sikker og miljømæssig acceptabel måde.

Denne checkliste er tænkt som et hjælpemiddel for brugere af kemiske produkter, for at brugeren skal kunne bedømme om sikkerhedsdatabladet indeholder al den information han behøver, eller om der er behov for at kontakte leverandøren for yderligere information. Checklisten er baseret på gældende EU-lovgivning og burde kunne bruges i de fleste EU-lande.

Bemærk at checklisten ikke er en 'skal'-liste. Det kan sagtens være, at visse informationer ikke er relevante for et vist produkt, eller at informationer mangler af en anden forklarlig grund. En seriøs leverandør bør dog altid kunne begrunde, hvorfor information ikke oplyses i sikkerhedsdatabladet.

Det er vigtigt, at de, som udarbejder sikkerhedsdatablade, har tilstrækkelig kompetence inden for områderne kemi, toksikologi og ekotoksikologi samt kender gældende lovgivning på området. Samtidigt skal informationen i sikkerhedsdatabladet være let at forstå. Derfor bør anvendte fagtermer forklares og testresultat formidles i klart sprog.

Hvor detaljeret information, der er behov for, beror på hvilken type af produkt, det handler om. Er produktet beregnet til et specifikt anvendelsesområde, bør der gives flere detaljerede brugsanvisninger, end hvis produktet fx er en råvare eller kan anvendes i mange forskellige udgaver.

Denne checkliste kan frit kopieres, i dele eller i sin helhed, under forudsætning af, at kilden angives.

Generel information

Information	Kontrol	Kommentar
Produktnavnet angives på samme måde som på etiketten, dvs. der råder ingen tvivl om hvilken produkt det gælder.		
Dato for udgivelse/revision er angivet (og denne bør ikke være alt for langt ud i fremtiden)		
Sikkerhedsdatabladet er på dansk og er skrevet i et letlæst og tydeligt sprog		

1. Navnet på produktet og virksomheden

Information	Kontrol	Kommentar
Produktnavnet stemmer overens med navnet som angives på forpakningen og på andre dokumenter		
Leverandørens navn, adresse og telefonnummer angives		
Telefonnummer for nødsituationer angives. Numret kan nås døgnet rundt alle årets dage		

2. Sammensætning/ingrediensernes klassificering

Information	Kontrol	Kommentar
Ingredienser som er klassificerede som sundheds- og/eller miljøfarlige angives med information om koncentration eller koncentrationsintervaller. Hvis intervaller angives, bør disse ikke være for store.		

3. Farlige egenskaber

Information	Kontrol	Kommentar
Produktets klassificering angives		
Vigtige risici angives, fx brand/eksplosionsfare		
Produktets vigtigste sundhedsfarlige egenskaber angives		
Produktets vigtigste miljøfarlige egenskaber angives		
Angives der ingen farlige egenskaber her, bør indholdet under øvrige rubrikker stemme overens med dette		

4. Første hjælp

Information	Kontrol	Kommentar
Foranstaltninger ved de forskellige eksponeringsområder indånding, kontakt med hud, kontakt med øjne samt indtagelse angives		
De anbefalede foranstaltninger står i forhold til produktets farlighed, hvis fx umiddelbar lægehjælp eller 15 minutters øjenskylning anbefales for produkter, som ikke er bedømt som sundhedsfarlige, er der grund til at stille spørgsmålstegn til bedømmelsen		

5. Foranstaltninger ved brand

Information	Kontrol	Kommentar
Egnet slukningsmiddel angives		
Særskilt farlige nedbrydningsprodukter/gaser som kan dannes ved brand angives		

6. Foranstaltninger ved spild/udslip

Information	Kontrol	Kommentar
Foranstaltninger for at forhindre skader på menneskers sundhed angives		
Foranstaltninger for at forhindre miljøforurening angives		
Personligt beskyttelsesudstyr for oprydningspersonale angives		
Metoder til opsamling/oprydning af spild angives med anbefaling om hvordan det opsamlede materiale bør håndteres		

7. Håndtering og lagring

Information	Kontrol	Kommentar
Foranstaltninger for at mindske risiciene i forbindelse med håndtering angives		
Egnet lagringstemperatur og andre betingelser som kan være af betydning for lagring, fx lys og fugtighed, angives		

8. Begrænsning af eksponeringen/ personlige beskyttelsesforanstaltninger

Information	Kontrol	Kommentar
Hygiejniske grænseværdien i henhold til gældende regler angives om nødvendigt		
Foranstaltninger som er nødvendige for at mindske eksponeringen angives, fx behov af ventilation, punktudsugning etc.		
Behov for åndedrætsværn angives. For hel- og halvmaske også type af filter		
Behov for beskytteshandsker angives, inklusive egnet materiale		
Behov for øjen- eller ansigtsbeskyttelse angives		
Behov for særskilt beskyttelsestøj og -sko angives		
De anbefalede foranstaltninger står i forhold til produktets farlighed. Omfattende beskyttelsesudstyr bør ikke anbefales for at håndtere produkter, som ikke er bedømt som sundhedsfarlige		
De anbefalede foranstaltninger er rimelige i forhold til de mængder som produktet normalt håndteres i. Omfattende beskyttelsesudstyr bør normalt ikke anbefales for produkter, som kun leveres i små forpakninger		

9. Fysiske og kemiske egenskaber

Information	Kontrol	Kommentar
Produktets farve, form og eventuelle lugt angives		
Flammepunkt angives (inklusive metode)		
Selvantændningstemperatur angives		
Eksplodingsområde angives		
pH-værdi angives (inklusive hvilken koncentration værdien er baseret på)		
Vandopløselighed angives		
Fordampning angives		
Viskositet angives (hvis petroleumsprodukter indgår)		
Enheder angives tydeligt, så der ikke råder nogen tvivl om, hvilken enhed de anførte værdier refererer til		

10. Stabilitet og reaktivitet

Information	Kontrol	Kommentar
Information om forhold som kan påvirke produktets stabilitet angives (fx temperatur, lys, tryk, fugtighed eller lignende), om der er risiko for at farlige reaktioner eller farlige ingredienser kan dannes		
Information gives om materialer eller ingredienser som ikke bør komme i kontakt med produktet, hvis der er risiko for, at farlige reaktioner eller farlige ingredienser kan dannes		
Farlige reaktioner eller nedbrydningsprodukter, som kan dannes ved brand, ophedning, reaktion med luft eller reaktion med vand, angives		

11. Toksikologisk information

Information	Kontrol	Kommentar
Påvirkninger ved eksponering gennem indånding angives		
Påvirkninger ved eksponering gennem fortæring angives		
Lokale påvirkninger ved kontakt med hud angives		
Lokale påvirkninger ved kontakt med øjne angives		
Hvis talværdier angives, så er disse efterfulgt af en forklarende tekst om produktets eventuelle sundhedsmæssige påvirkninger		
Produktets mulighed for at fremkalde allergi eller anden overfølsomhed angives. Indeholder produktet en eller flere ingredienser med kendte allergifremkaldende egenskaber, bør dette angives		
Hvis der er risiko for alvorlige sundhedsmæssige påvirkninger efter lang tids eksponering, angives de første symptomer på eksponering, så påvirkningerne fra produktet kan opdages tidligt		

12. Ekotoksikologisk information

Information	Kontrol	Kommentar
Produktets forventede mobilitet og fordeling i miljøet angives		
Information om indgåede ingrediensers nedbrydning angives		
Information om indgåede ingrediensers potentiale for bioakkumulering angives		
Information om indgåede ingrediensers giftighed for vandlevende organismer angives		
Hvis talværdier angives, så er disse efterfulgt af en forklarende tekst om produktets eventuelle miljømæssige påvirkninger		
For ingredienser og produkter som er bedømt som ej miljøfarlige fremgår, om bedømmelsen er foretaget på baggrund af manglende data, eller om data findes som antyder at ingrediensen/produktet ej skal klassificeres som miljøfarlig		

13. Affaldshåndtering

Information	Kontrol	Kommentar
Konkrete råd gives om, hvordan produktrester og affald fra forudset anvendelse bør håndteres		
Konkrete råd gives om, hvordan produktets forpakning bør håndteres		
For forpakninger, som kan genbruges, angives metode for tømning		

14. Transportinformation

Information	Kontrol	Kommentar
UN-nummer angives		
Klasse angives		
Transportbenævnelse (proper shipping name) angives		
Forpkningsgruppe angives		
Information om produktet er klassificeret som Marine Pollutant eller ej		
Er ingen klassificering angivet, fremgår det tydeligt at produktet er bedømt med hensyn til transportklassificering men ej opfylder kriterierne, eksempelvis med teksten 'Ej farligt gods' eller lignende		

15. Gældende bestemmelser

Information	Kontrol	Kommentar
Faresymbol eller farekode med farebetegnelse (fx Xn; sundhedsskadelig) angives og stemmer overens med produktmærkningen		
Risiko- og sundhedsfraser angives og stemmer overens med produktmærkningen		
Om produktet er et bekæmpelsesmiddel angives klasse og eventuelle restriktioner		
Henvisning til anden relevant lovgivning angives (fx arbejdsmiljølovgivningen)		

16. Øvrig information

Information	Kontrol	Kommentar
Den fulde tekst af R-fraser, som er refereret i punkt 2, angives her		